

รู้ได้อย่างไรว่าหัวใจมืดดำ?

โดย... อบูมุฮัมมัด อัลอัซฮะรียฺ

ท่านผู้อ่านอาจจะตั้งคำถามว่า เราจะรู้ได้อย่างไรว่าหัวใจกำลังมืดดำ? ขอตอบว่า: หัวใจที่มืดดำนั้น จะมีเครื่องหมายที่สังเกตได้ คือ รู้สึกว่าจิตใจแข็งกระด้าง ขาดรสชาติในการทำอียาดะฮ์ จิตใจไม่ปรารถนาที่จะไฝหาสัจธรรม ไม่มีความรู้สึกเจ็บปวดใดๆ เมื่อกระทำความบาป ไม่รู้สึกเดือดเนื้อร้อนใจเมื่อถึงละหมาด ไม่ให้ความสำคัญกับคำสอนของศาสนา และหัวใจไม่รู้สึกโศกเศร้าเสียใจต่อบาปที่ได้เคยกระทำมา เป็นต้น

นี่คือข้อเท็จจริงที่ท่านรอซูลุลเลาะห์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้กล่าวว่า

نُعْرَضُ الْفِتْنَ عَلَى الْقُلُوبِ كَالْحَصِيرِ عُوْدًا عُوْدًا فَأَيُّ قَلْبٍ أَشْرَبَهَا نُكِتَ فِيهِ نُكْتَةٌ سَوْدَاءُ وَأَيُّ قَلْبٍ أَنْكَرَهَا نُكِتَ فِيهِ نُكْتَةٌ بَيَضَاءُ حَتَّى تَصِيرَ عَلَى قَلْبَيْنِ عَلَى أَيْضٍ مِثْلِ الصَّفَا فَلَا تَضُرُّهُ فِتْنَةٌ مَا دَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَالْآخِرُ أَسْوَدُ مُرَبَّادًا كَالْكُوزِ مُجَحَّيًّا لَا يَعْرِفُ مَعْرُوفًا وَلَا يُنْكِرُ مُنْكَرًا إِلَّا مَا أَشْرَبَ مِنْ هَوَاهُ

“บรรดาฟิตนะห์(เช่น บาป)จะแนบติดหัวใจที่ละนิดทีละน้อยดังเสื้ออกที่แนบติด(กับคนนอนหลับจนเห็นรอยเสื้อ) แล้วหัวใจดวงใดที่ติดต่อกับฟิตนะห์(บาป) มันก็จะเกิดเป็นจุดดำขึ้นในหัวใจดวงนั้น แต่หัวใจดวงใดที่ปฏิเสธ(จากฟิตนะห์) มันก็จะเกิดเป็นจุดขาว(มีนุรรัศมี)ขึ้นในหัวใจ จนทำให้หัวใจนั้นกลายเป็นสองซีกด้วยกัน โดยทางซีกขาวเปรียบเสมือนหินแฉะใส ซึ่งฟิตนะห์ไม่สามารถที่จะแทรกซึมเข้าไปได้ตราบนานกาล ส่วนทางซีกดำนั้นจะดำหม่นหมอง เสมือนกับเหยือกน้ำที่คว่ำไว้ (ไร้ประโยชน์) ที่ไม่สามารถรับรู้ดีชั่วหรือถูกผิด นอกจากจะติดต่อกับอารมณ์ใฝ่ต่ำเท่านั้น”¹

¹ รายงานโดยมุสลิม, หะดีษลำดับที่ 144, มุสลิม บิน อัลอัญญาญ, *ศ่อฮิห์มุสลิม*, ตะห์กีก: มุฮัมมัด ฟุอาด अबดุลบากีย (ไคโร: دار عیة ہاء اولکوب اولوہ ربیہ, یمہ کرنگہ 1, ک.س. 1991/1412), لہم 1 ھنہ 128.

ดังนั้นผู้ที่ยังคงทำบาปและฝ่าฝืนคำสั่งใช้ของอัลเลาะห์และร่อซูลุลเลาะห์ คือลัทธิล่อลวงอะลัฮิยะฮัลลัม บาปก็จะเกิดเป็นจุดดำ ติดแน่น และปกคลุมหัวใจทีละน้อย จนกระทั่งไม่น้อมรับความดีใดๆ การทำความสะอาดหัวใจจากจุดดำนี้ ก็ด้วยการเตาบะฮ์ที่มุ่งมั่นและจริงใจต่ออัลเลาะห์ตะอาลา เพราะท่านนะบียฺ คือลัทธิล่อลวงอะลัฮิยะฮัลลัม กล่าวว่า

التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

“ผู้สารภาพผิดจากบาป เสมือนว่าเขาไม่มีบาปใดๆ”²

ดังนั้นการเตาบะฮ์ที่จริงใจจึงเปรียบได้กับกับผงซักฟอกที่ขจัดสิ่งสกปรกที่อยู่บนภาชนะ จากนั้นภาชนะก็จะมีผิวสะอาดแวววาว ซึ่งเช่นเดียวกับการเตาบะฮ์ที่ล้างหัวใจให้บริสุทธิ์จากบาป หัวใจจึงกลับมาเจิดจรัสด้วยอิหม่านอีกครั้งหนึ่ง

ท่านอิบนุอะฏอฮิลลาฮฺ ได้ทำการอุปมาอุปไมยเกี่ยวกับผู้กระทำความบาปไว้อย่างน่าคิดว่า

مِثَالُ الْعَبْدِ إِذَا فَعَلَ الْمَعْصِيَةَ: كَالْقِدْرِ الْجَدِيدِ، وَيُوقَدُ تَحْتَهَا النَّارُ سَاعَةً فَتَسْوَدُّ، فَإِذَا بَادَرَتْ إِلَى غَسْلِهَا انفصلتْ مِنْ ذَلِكَ السَّوَادِ، وَإِنْ تَرَكْتُهَا وَطَبَخَتْ فِيهَا مَرَّةً بَعْدَ مَرَّةٍ ثَبَتَ السَّوَادُ فِيهَا حَتَّى تَتَسَكَّرَ، وَلَا يُفِيدُ غَسْلُهَا شَيْئًا، فَالتَّوْبَةُ هِيَ الَّتِي تَغْسِلُ سَوَادَ الْقَلْبِ، فَتَبْرُزُ الْأَعْمَالُ وَعَلَيْهَا رَائِحَةُ الْقَبُولِ، فَاطْلُبْ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى التَّوْبَةَ دَائِمًا.

“อุปมาว่าคนหนึ่งเมื่อเขาได้ทำการฝ่าฝืน อุปไมยประหนึ่งภาชนะใบใหม่ และทำการจุดไฟข้างใต้มัน(เพื่อหุงต้ม)หนึ่งชั่วโมง ภาชนะนั้นก็จะมีสีดำ ดังนั้นเมื่อท่านรีบล้างมัน รอยสีดำดังกล่าวก็จะออกไปอย่างง่ายดาย แต่ถ้าหากปล่อยมันไว้และนำภาชนะนั้นไปหุงต้มครั้งแล้วครั้งเล่า รอยสีดำก็จะติดแน่นจนกระทั่งตกเป็นผลึก การล้างภาชนะนั้นก็จะมีประโยชน์อันใดอีกแล้ว ดังนั้นการเตาบะฮ์ก็คือสิ่งที่จะมาล้างรอยดำของหัวใจ ดังนั้นบรรดาอะมัลก็จะปรากฏขึ้นโดยมีกลิ่นอันหอมหวานของการตอบรับอะมัล เพราะฉะนั้นท่านจงขอการเตาบะฮ์จากอัลเลาะห์ตะอาลาอย่างสม่ำเสมอเถิด”³

² รายงานโดยอิบนุมาญะฮฺ, หะดีษลำดับที่ 4251, อิบนุ มาญะฮฺ, *สุนันอิบนุมาญะฮฺ*, เล่ม 2, หน้า 1420.

³ อิบนุ อะฏอฮิลลาฮฺ, *ตาดูลอะรูซ อัลฮาวี ลิเตะฮ์ซิบ อันนุฟุซ*, หน้า 5-6.

ดังนั้น เราต้องฟื้นฟูการเตาบะฮ์กันทุกวัน เมื่อกระทำความบาปก็ต้องรีบเตาบะฮ์ เพราะการเตาบะฮ์จะชำระล้างบาป ขจัดรอยดำที่อยู่ในหัวใจ แต่ถ้าหากกระทำความบาปเพิ่มทวีคูณขึ้นพร้อมกับลืมการเตาบะฮ์ ก็จะยากในการปลดปล่อยบาป เพราะหัวใจเช่นนั้นเหมือนกับเหยือกน้ำที่ถูกคว่ำตามที่ท่านนะบีฯ คือล้นล้นล้นล้นล้นล้นล้นล้นล้นได้กล่าวไว้ เป็นหัวใจที่ไม่ยอมรับความดีงามและไม่คิดดีทำดี แล้วเขาก็อาจจะตายจากโลกนี้ไปในสภาพดังกล่าว วะลียาฮ์บิลลาฮ์

สมมุติว่าท่านได้เอา อัญมณีกับข้าวเปลือกไปโปรยท่ามกลางฝูงสัตว์ทั้งหลาย แน่แน่นอนว่าข้าวเปลือกย่อมเป็นที่ชื่นชอบสำหรับพวกมัน เนื่องจากสัตว์เหล่านั้นไม่รู้ถึงคุณค่าของอัญมณี แต่สำหรับการเตาบะฮ์นั้นเป็นสิ่งที่มีความค่าและทำให้อัลเลาะห์ตะอาลาทรงรัก ดังนั้นผู้เป็นมุอิมินต้องมีความปรารถนาอย่างยิ่งยวดที่จะได้รับความรักจากอัลเลาะห์ที่เป็นดังอัญมณีที่มีค่า และปรารถนาที่จะเป็นผู้ที่ถูกรักจากพระองค์ เพราะมุอิมินที่ชาญฉลาดนั้นจะต้องไม่ยินดีให้ตนเองเป็นส่วนหนึ่งจากผู้ถูกรังการด้วยการกระทำความบาปโดยไม่ยอมเตาบะฮ์ อัลเลาะห์ตะอาลาทรงตรัสว่า

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

“แท้จริงอัลเลาะห์ทรงรักบรรดาผู้เตาบะฮ์และทรงรักผู้ทำตนเองให้สะอาด”

[อัลบะกอเราะฮ์: 222]

พระองค์ทรงตรัสเช่นกันว่า

وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

“และผู้ใดไม่ทำการเตาบะฮ์ พวกเหล่านั้นย่อมเป็นผู้อธรรม” [อัลหุญญะร็อต 11]

ดังนั้นท่านโปรดพิจารณาว่าท่านอยู่ในกลุ่มใดจากทั้งสองกลุ่มนี้ หากท่านเตาบะฮ์ก็จะอยู่ในกลุ่มที่ถูกรัก แต่ถ้าหากไม่เตาบะฮ์ ท่านก็จะอยู่ในกลุ่มคนที่อธรรมต่อตนเอง ซึ่งหากการลงโทษอันแสนเจ็บปวดได้มาประสบ ก็จะไม่มีการผ่อนปรนใดๆ อีกแล้ว

อ้างอิงจาก: อารีฟีน แสงวิมาน, *อัสเตาบะฮ์ก๊าวแรกของผู้ศรัทธา*, หน้า 22-26.